

men vanuit de verschillende vormen van hulpverlening zo los van elkaar denkt en werkt, dat het voor de betrokkenen lijkt alsof ze zich steeds op een andere planeet bevinden.

De eerste planeet houdt zich bezig met het volwassen slachtoffer van huiselijk geweld: meestal vrouwen, soms ook mannen. Men probeert het slachtoffer te helpen om los te komen van het huiselijk geweld en stimuleert deze om de relatie te verbreken. Het verbreken van de relatie is een gevaarlijk moment, waarbij er een risico bestaat dat het geweld escaleert. Het is dan ook geen gemakkelijk stap voor het slachtoffer. Binnen deze planeet wordt meestal gewerkt aan veiligheidsplannen, opvang van het slachtoffer en eventueel strafrechtelijk onderzoek en vervolging van de dader.

De tweede planeet houdt zich bezig met de minderjarige slachtoffers, de kinderen. Als de situatie onveilig is voor kinderen, zal men overgaan tot meer 'beschermende maatregelen'. Hiertoe behoren gedwongen hulp (OTS) en een uithuisplaatsing. Binnen deze planeet richt men zich doorgaans het sterkst op de moeder. Van haar wordt verwacht dat ze de kinderen beschermt en het wordt haar verweten wanneer dit niet (voldoende) lukt.

De derde planeet houdt zich bezig met de ouders en kinderen wanneer de ouders gescheiden zijn. Het slachtoffer van huiselijk geweld heeft de relatie beëindigd en wil veiligheid voor haar/hemzelf en de kinderen. De dader wil graag gezag over de kinderen behouden en de kinderen kunnen blijven verzorgen en opvoeden. Op deze planeet gebeurt het vaak dat het huiselijk geweld niet wordt geloofd, gaat men er doorgaans van uit dat eventueel huiselijk geweld in het verleden ligt en denkt men bijna standaard dat er gewerkt moet worden aan goede communicatie tussen de ouders en onbegeleide omgang tussen het kind met beide ouders.

De planeten hebben dus ieder een eigen focus. Het volwassen slachtoffer krijgt niet overal dezelfde boodschap en de belangen voor het kind worden niet overal op dezelfde manier ingeschat. De oplossing voor het probleem lijkt te liggen in het verbinden van de planeten en in hetzelfde uitgangspunt op iedere planeet: bescherming van het kind tegen huiselijk geweld en het in stand houden van de band tussen het kind en de ouder die het kind niet mishandelt en probeert te beschermen. Dit vereist dat men zich meer bewust wordt van het gegeven dat een relatie met huiselijk geweld niet eenvoudig verbroken wordt door het slachtoffer en dat het verbreken leidt tot problemen over gezag en omgang. Men zal veel zorgvuldiger moeten nagaan welk huiselijk geweld er heeft plaatsgevonden en met welke gevolgen om vast te kunnen stellen of er sprake kan zijn van gezamenlijk gezag tussen de ouders en een vorm van omgang tussen het kind en de ouder die het huiselijk geweld heeft gepleegd. De belangen van de slachtoffers dienen daarbij leidend te zijn, niet die van de ouder die het geweld (mogelijk) heeft gepleegd. De tweede planeet zou bijvoorbeeld de hulp van de eerste planeet kunnen inschakelen om te begrijpen wat het volwassen slachtoffer nodig heeft om de kinderen te kunnen beschermen. De eerste en tweede planeet zouden de derde planeet inzicht kunnen geven in het huiselijk geweld en de ontstane schade bij zowel de ouder als het kind die hiervan slachtoffer zijn. De derde planeet zou kunnen aansluiten op de geschiedenis en in de overwegingen de bescherming van het kind centraal kunnen stellen.

De betrokken professionals zouden bovendien deskundig moeten zijn in huiselijk geweld. Er zijn over huiselijk geweld veel vooroordelen en er bestaan taboes. Vooral ernstige vormen van huiselijk geweld, zoals seksueel misbruik van kinderen, leiden gemakkelijk tot ongelof. Het thema huiselijk geweld vereist specialisatie en sterke teams waarbinnen men elkaar versterkt door te werken aan toenemende deskundigheid en het bieden van (emotionele) steun. Nederland kent op dit thema een kleine groep mensen die vanuit de wetenschap of de praktijk deskundig zijn. Men doet er goed aan om deze groep serieus te nemen en te faciliteren om hun kennis en vaardigheden verder te vergroten en over te dragen door (internationale) samenwerking en bijvoorbeeld via opleidingen. Het is af te raden om de huidige gang van zaken, waarbij veel ruimte wordt gegeven aan leken en generalisten om de beleidsmakers te informeren, voort te zetten.

Wilt u meer over dit onderwerp lezen? We hebben een aantal leessuggesties voor u:

CSMS, Werkgroep complexe scheidingen - multidisciplinaire samenwerking. (2019). Het houdt niet op, totdat je de slachtoffers beschermt. Complexe scheidingen en vermoedens/beschuldigingen van huiselijk geweld.

<https://tinyurl.com/hethoudtnietop>

Hester, M. (2011). The three planet model: Towards an understanding of contradictions in approaches to women and children's safety in contexts of domestic violence. *British Journal of Social Work*, 41(5), 837-853. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcr095>

Šimonovic, D., Gbedemah, H., Radačić, I., Acar, Macaulay, M.M., Asuagbor, L., Mesa, S. (2019). Intimate partner violence against women is an essential factor in the determination of child custody, say women's rights experts. Council of Europe.

<https://rm.coe.int/final-statement-vaw-and-custody/168094d880> Onze

Nederlandse vertaling is hier te downloaden: <https://tinyurl.com/y6or8qgg>